

ish brown. Female unknown (Fig. 10).

	♂	
Length of body	27	mm.
" " pronotum	4	"
" " hind femur	14	"

Geographical distribution: India meridionale (Pulneys), envoi du Père Castets. Holotype ♂, Mus. Paris.

This is the first species of the genus *Zeylonacris* found on the continent, two species are known to occur in the isle of Ceylon.

BOEKBESPREKING

Panorama der Wereld. Een geografische verkenning onder redactie van A. C. de Vooys en R. Tansma. Deel III: Afrika - Amerika - Australië. Uitg. Romen & Zonen, Roermond en Maaseik, 1961. 535 bladz. Prijs f 29,50 per deel bij intekening op de 3 delen.

De delen I en II van dit belangrijke boek zijn ruim een jaar geleden verschenen (Natuurhist. Maandbl. 1961, p. 23). De redactie en haar medewerkers stonden voor een zeer moeilijke taak, vooral wat Afrika betreft, nl. een analyse te maken van de tegenwoordige situatie. Zij hebben deze taak op voortreffelijke wijze volbracht, al kon het niet uitblijven, dat een enkele keer tijdens het drukken van het boek het geschreven woord door de feiten werd achterhaald. Tanganjika, dat in 1918 door de Volkenbond aan Groot Brittannië als voogdijgebied werd toegewezen, heeft sinds kort zijn onafhankelijkheid verkregen.

Wij moeten ons bij de bespreking van dit werk een grote beperking opleggen. Gelijk reeds gezegd bij de bespreking van Deel I en II, ligt het zwaartepunt van dit boek op de regionale behandeling, en dan begrijpt men van zelf, dat een bespreking als deze niet meer is dan een wandeling door de drie werelddelen.

Deel II eindigde met het Midden-Oosten, deel III begint met Afrika. Wil men iets begrijpen van de ontzaglijke problemen, die hier aan de orde zijn, dan moet men te rade gaan bij dit boek, al zal de snelle opeenvolging van de feiten ons nog vaak voor grote verrassingen plaatsen, zoals de Kongo geleerd heeft. De toestand in Algerië zal men beter kunnen beoordelen, wanneer men iets gelezen heeft over de historische ontwikkeling en de tegenwoordige structuur van dit grote gebied, dat terecht een Franse schepping kan genoemd worden. In dit overwegend agrarisch land streeft men naar 47% industrieland, wat ook best mogelijk is na de ontdekking van de rijke energiebronnen in de Sahara, maar het in 1958 opgestelde tienjarenplan zal wel nooit verwezenlijkt worden.

Angola is de assepoester van Zuidelijk Afrika en de Unie van Zuid-Afrika de steen des aanstoots. Om de huidige toestand in de Unie goed te beoordelen, doet men goed de algemene beschouwingen over klimaat en bodem van Zuidelijk Afrika te lezen, want deze factoren zijn van grote invloed geweest op de vestiging der Boeren en het terugdringen van de Bantoenegers naar

de reservaten. De Bantoegebieden zijn beklemd en benard. Na een historische inleiding, te beginnen bij Van Riebeeck in 1652, geven de schrijvers op uitstekende wijze een analyse van de structuur van de Unie, zonder één factor te vergeten, maar zij wagen zich niet aan voorspellingen.

Van Afrika springt de redactie over naar Latijns Amerika, met zijn ook nu nog zo belangrijke Spaanse en Portugese erfenis, zijn welvaart voor weinigen en armoede voor velen. Het is onmogelijk hierop in te gaan; de geïnteresseerde lezer zal zelf zijn weg wel vinden. Dit boek zal hem als gids niet in de steek laten.

Een volmaakt andere wereld begint niet benoorden het Panamakanaal — de traditionele grens tussen Noord- en Zuid-Amerika —, maar benoorden Mexico. Het spreekt vanzelf, dat de grootste ruimte wordt gereserveerd voor de U.S.A., in overeenstemming met de betekenis van dit land. Is het gehele boek goed geïllustreerd, in het bijzonder valt dit op bij de behandeling van de U.S.A. Daarna volgen Canada en Alaska.

Het laatste gedeelte van het boek behandelt de eilandwereld in de Grote Oceaan en Australië, terwijl het „Panorama der Wereld” wordt afgesloten met een analyse van Nieuw-Zeeland.

Deze korte bespreking is natuurlijk niet evenredig aan de waarde van dit boek. Het was alleen de bedoeling er de aandacht op te vestigen en de wens uit te spreken, dat velen hier hun licht zullen opsteken.

Wie van een bepaald land een diepgaander studie wil maken, vindt aan het einde van dit boek een lijst van recente literatuur.

K.

Grenzen der geologische wetenschap. Rede uitgesproken bij de overdracht van het rectoraat der rijksuniversiteit te Groningen op 18 sept. 1961 door Ph. H. Kuenen. J. B. Wolters, Groningen. Prijs f 1,50.

Het hoofdthema van deze rede is het bepalen van de grenzen tussen de geologie en de andere natuurwetenschappen (meteorologie, geofysica, geomorfologie enz.). Die grenzen zijn niet altijd nauwkeurig aan te geven. Vaak hebben er grensoverschrijdingen plaats, die leiden tot grensincidenten. Het talrijkst zijn deze incidenten op de grens van geologie en geomorfologie of de leer van de uitwendige vorm van de aarde. In wezen is de geomorfologie een geologische aangelegenheid, maar toch heeft de geograaf de geomorfologie vrijwel geheel geannexeerd. De geoloog draagt hier zelf de schuld van, omdat hij te weinig belangstelling heeft getoond voor de geomorfologische problemen. De geograaf is echter steeds verder binnengedrongen in het gebied van de geoloog. De geografen houden zich zelfs bezig met het IJstijd-probleem en produceren daarover, zoals de spreker moet erkennen, belangrijke publicaties. Het dreigend overschot aan geologen dwingt de geoloog het verloren terrein terug te winnen. De oliegeologen zijn er reeds mee begonnen door hun steeds groeiende belangstelling voor de sedimentvorming, een der fundamentele processen der geomorfologie.

De studie van de fossielen heeft altijd behoord tot het domein van de geoloog, maar nu beweert de bioloog, niet geheel ten onrechte, dat hij beter fossielen

kan determineren dan de geoloog. Heeft hij eenmaal hierin zijn zin weten door te drijven, dan volgt automatisch de volgende stap, n.l. het bewerkte materiaal in zijn eigen museum van natuurlijke historie onder te brengen. Om verschillende redenen en met klem beoogt de spreker, dat de paleontoloog de verzamelaar en eigenaar van de fossielen moet blijven. De ideale oplossing van het conflict ligt in de versmelting der musea, hetgeen reeds in vele buitenlandse centra is geschied (ook te Maastricht. Noot van ref.).

Deze interessante rede zal de toehoorders ongetwijfeld van het begin tot het einde geboeid hebben.

K.

Evolution und Hominisation. Herausgegeben von Gottfried Kurth. 228 S. m. 47 Abb. Gustav Fischer Verlag, Stuttgart 1962. Geb. DM 48,50.

Zum 60. Geburtstag des bekannten Paleontologen Gerhard Heberer (Göttingen) erschien diese Festschrift mit Aufsätzen über Evolution und Entstehen des Menschen: zwei besonders wichtige und interessante Themen. Die Verfasser der Beiträge sind alle namhafte Gelehrte aus Deutschland und den Ver. Staaten; deshalb fängt man erwartungsvoll zu lesen und studieren an. Die Erwartung wird nicht enttäuscht, gewiss nicht was die wissenschaftlichen Tatsachen und Schlussfolgerungen betrifft, die sich auf das eigene, biologische Gebiet beschränken.

Wir geben einige wichtige Gedanken. Mit Recht wird in dieser Schrift Erblichkeitsfragen grosse Aufmerksamkeit gewidmet. Dabei weist Herre auf die Tatsache hin dass nicht die isolierten Genen wichtig sind, sondern der ganze Genotypus; dass man deshalb bei Abstammungsfragen auch die Pluripotenz in jedem Organismus betrachten soll: weiter dass hierbei die Frage nach der Ordnung in jedem Lebewesen eingeschlossen ist, nach der sich manifestierenden „Synorganisation“ (p. 41). Der bekannte Untersucher Dobzhansky sagt desselbe auf diese Weise: die Entwicklung eines jeden Organismus (wodurch die Evolution bedingt wird) ist „eine Einheit, die bewirkt wird durch den gesamten Genotyp, der als ein integriertes System wirkt. Die Entwicklung mag mit einer Symphonie verglichen werden, in der die Gene nicht Solisten sind, sondern Mitglieder eines Orchesters“ (p. 65—66).

Für Geologen und Paleontologen sind interessant die Datierungen der Faunatypen, die zusammen mit menschlichen und vormenschlichen Resten gefunden werden, wobei er auch Daten gibt, erhalten mit der modernen Kalium-Argon-Methode. So hat Prof. Von Koenigswald das Alter des berühmten Pithecanthropus-schädels (Dubois) bestimmen lassen; für diesen wurde ungefähr 550.000 Jahre gefunden (p. 117).

Ueber den menschlichen Stammbaum schreibt u.a. Robinson, der S. 136 ein gutes Diagramm gibt über die Verbindungen bekannter Hominiden und Menschenformen, auch im Zusammenhang mit bipedem Gang, mit dem Diät und dem Werkzeug-gebrauch oder Werkzeug-machen. Auf S. 162 gibt Oakley einige Notizen über den Zinjanthropus-schädel, der vor einige Jahren entdeckt wurde, und sagt, dass man sich diese primitive Form nur nicht zu freundlich und menschlich vorstellen soll. Das Alter dieses Schädels ergibt sich nach dem Kalium-Argon-Test als ungefähr 1 Millionen Jahre.

Die Festschrift wird geöffnet mit zwei theoretischen Ueberlegungen, von der Hand Simpsons und Mayrs. Diese beide enthalten eine Art von neodarwinistischen „Credo“: der Zufall wird als einige wirklich treibende Kraft der Evolution angegeben. So wird hier, beim Anweisen der tieferen Ursachen der Evolution bei Pflanze, Menschen und Tier, die naturwissenschaftliche Methode, die auf eigenem Gebiet autonom genannt werden darf, zum alleserklärenden Prinzip erhoben. Es scheint uns zu dass hier ein deutlicher Grenzüberschritt auftritt mit den dazugehörigen falschen Schlussfolgerungen. Auf diese Weise setzt man sich eine Brille auf, die nur gestattet aus der Nähe zu sehen, und erklärt dann das Alles, was weiter weg liegt, nun auch nicht bestehen könne. Gegen solch eine Auffassung, — die aus der Wissenschaft heraus tritt — gibt es unserer Meinung nach Bedenken nicht allein von philosophischem Standpunkt, sondern auch von der Seite gewöhnlichen menschlichen Denkens heraus. Der Anhang der „Synthetischen Evolutionslehre“ (oder Neodarwinismus) ist denn auch wohl geringer als Simpson sagt: „the opinion of a clear majority of biologists“ (p. 6). Auch was dieser Verfasser über der Unwert des „Finalismus“ sagt, zeugt u. E. nicht von geräumigem und klarem Denken (siehe p. 7, wo der Begriff „Finalismus“ nicht richtig definiert wird).

Mayr schreibt sehr interessant über „Zufall oder Plan“, aber kommt zu der Schlussfolgerung, dass es keine echte Planmässigkeit in der Natur und in der Evolution gebe, weil „die Auslese selbst den Zufall in Plan verwandelt“ (p. 34). Wobei man beachten kann dass ein Berufung auf Darwin hier nicht stimmt, denn dieser Forscher hat niemals so etwas behauptet. Und die natürliche Selektion selbst besteht nach den Neodarwinisten nur aus „zufälligen Faktoren“; so wird hier Zufall und Zufall gehäuft um zu einem „Plan“ zu kommen..... aber der Leser möge selbst urteilen. — Alles zusammengekommen gibt dies Buch viel zu denken, auch wenn man einigen Schlussfolgerungen nicht einverstanden ist.

Dr. M. Bruna.

NIEUWE LEDEN

Mej. M. C. A. Willemse, Hagedoornstraat 49, Heerlen.

W. A. C. Brekermans, Bergerstraat 137, Heer. Drs. B. H. Geertsema, El. Strouvenlaan 57, Maastricht.

Mej. J. M. v. Schaik, Orleanspl. 8b, Maastricht. Mej. G. Stoel, Kerkhoflaan 21, Lonn.

Dr. J. M. v. Sucante, Herungerweg 389, Venlo. J. Valentijn, Glazenapstraat 3, Tegelen.

L. E. van der Grinten, Urbanusweg 60, Venlo. Br. Donald, Martinusstraat 2, Venlo.

P. J. Houwen, Dr. J. Berendstr. 54, Nijmegen. Z.E.H. K. F. X Daelen Louisapens., Roermond.

Drs. A. J. C. v. Munster, Dr. Bakstraat 73, Maastricht.